

حکومت حضرت مهدی تنها حکومت واحد جهانی

خدایاراد سلیمان

از زمان فروپاشی کمونیسم و نظام دو قطبی و بالاخره پایان جنگ سرد بیشتر مطرح شده است. مفهوم جهانی شدن و مفاهیم نزدیک به آن نظریاتی هستند که از سوی اکثر پژوهشگران مسائل سیاسی و امور بین الملل برای توصیف وضعی حاکم بر نظام بین الملل به کار می‌روند. جهانی شدن به معنای فرایندی اجتماعی است که از مدتها پیش آغاز شده و رو به گسترش است و در آن قید و بندهای جغرافیایی که بر روابط اجتماعی و فرهنگی سایه افکنده است از بین می‌رود. واژه جهانی شدن حرکت به سوی یک

بحث درباره جهانی شدن، در فرهنگ متداول روز در ذات خود، بحث کم و بیش مبهمی است. علت ابهام آن این است که مفهوم یکسان و یکدستی از آن ارائه نشده است. واژه جهانی شدن از یک جهت مفهوم کاملاً جدید و از لحاظی یک مقوله قدیمی به شمار می‌رود. ظهور این پدیده باعث بروز تحرک شگفت‌انگیز اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و ارزشی شده و تفاسیر جدیدی از سیاست، اقتصاد، فرهنگ، اقتدار، امنیت و... به دست می‌دهد. جهانی شدن در شکل امروزی آن،

مُو الْقَائِمِ بِالْحَقِّ يَخِيئُ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا وَيُظَاهِرُ بِهِ دِينِ الْحَقِّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ
لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ^۱

دوازده هدایت شده از ماست؛
اولین آنها علی بن ابیطالب علیه السلام و آخر
ایشان نهمین فرزند از فرزندان من
است و او قائم به حق است که خداوند
به وسیله او زمین را بعد از مردنش
حیات می بخشد و دین حق را بر تمامی
ادیان غلبه می دهد؛ اگر چه مشرکان را
خوش نیاید.»

در آن دوران به دست آن امام
بزرگ، آرمان والای تشکیل جامعه
بزرگ بشری و خانواده انسانی تحقق
می پذیرد و آرزوی دیرینه همه
پیامبران و امامان علیهم السلام و مصلحان و
انسان دوستان برآورده می شود.

امام رضا علیه السلام از پدراناش از پیامبر
اکرم صلی الله علیه و آله نقل کرده است که خداوند در
شب معراج در بخشی از سخنان
طولانی اش فرمود: «... وَلَا طَهْرَانَ الْأَرْضِ
بِأَخْرِهِمْ مِنْ أَعْدَائِهِمْ وَلَا مَلَكْتَهُ مَشَارِقِ الْأَرْضِ

جامعه جهانی واحد را نوید می دهد.
پرسشی که در اینجا پیش می آید
اینکه دیدگاه شیعه درباره جهانی شدن
و حاکمان حکومت جهانی چیست و
حکومت جهانی حضرت مهدی علیه السلام
چگونه حکومتی خواهد بود؟ و اساساً
جهانی بودن حکومت حضرت
مهدی علیه السلام به چه معناست؟ در این
نوشتار کوتاه، به این پدیده و اینکه در
روایات اسلامی، مقصود از حکومت
جهانی چیست، مطالبی خدمت شما
خوانندگان گرامی عرضه می کنیم.

در یک بررسی جامع و کامل در
روایات و سخنان ائمه معصومین علیهم السلام
به جرأت می توان گفت که یکی از
ویژگیهای انکارناپذیر حکومت امام
مهدی علیه السلام جهان شمولی آن است.
حکومت آن حضرت، شرق و غرب
عالم را فرامی گیرد و آبادی ای در زمین
نیست، مگر اینکه گلبانگ توحید از آن
شنیده می شود و نسیم جان نواز عدل و
داد، سراسر گیتی را سرشار می کند.

امام حسین علیه السلام در این باره فرمود:
«مِنَّا اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا أَوْلَاهُمْ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ
بْنُ أَبِي طَالِبٍ علیه السلام وَ آخِرُهُمْ التَّاسِعُ مِنْ وَلَدِي وَ

۱. عیون اخبار الرضا، شیخ صدوق، ج ۱، ص ۶۸،
ح ۳۶، کتابفروشی طوس.

وَمَغَارِبَهَا؛^۱

و به درستی زمین را به وسیله آخرین آنها، (ائمه معصومین علیهم السلام) از دشمنانم پاک خواهم ساخت و گستره زمین را در فرمانروایی او قرار خواهم داد...»

در دوران رهبری امام مهدی علیه السلام با ایجاد مرکز واحد و مدیریت و حاکمیت یگانه الهی برای همه اجتماعات، نژادها و منطقه‌ها، سبب اصلی جنگ و ظلم از بین می‌رود.

در روایتی از رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله می‌خوانیم: «الْأَيُّمَةُ مِنْ بَعْدِي إِثْنَا عَشَرَ أَوْ لَيْسَ بِأَنْتَ يَا عَلِيُّ وَآخِرُهُمُ الْقَائِمُ الَّذِي يَفْتَحُ اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرَهُ عَلَيَّ يَدِيهِ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا»^۲ پیشوایان پس از من دوازده نفرند؛ اولین آنها تو هستی ای علی، و آخرین آنها قائم است؛ همو که خداوند به دست او مشرقها و مغربها [کنایه از تمامی کره زمین] را فتح خواهد کرد.»

اگر چه امید به آمدن مصلح جهانی در افکار و عقاید تمامی اقوام و ملل ریشه دارد و کم و بیش به گونه‌های متفاوت در همه جا مطرح بوده است، اما در تفکر شیعی انتظار فرج و حاکمیت آن موعود به طور روشن و

شفاف مطرح است؛ به گونه‌ای که آن امام منتظر و آن منجی نهایی را زنده می‌دانند و اعتقاد دارند روزی به فرمان خداوند خواهد آمد و جهان را پر از عدل و داد خواهد کرد.

از اینرو، مفهوم «غیبت» و «انتظار فرج» نزد شیعه دوازده امامی مفهوم می‌است متفاوت با دیگر ادیان و مذاهب و مکتبها. همانگونه که اشاره شد یکی از مفاهیمی که از همان ابتدا در ارتباط با مهدویت و ظهور منجی آخرین پدید آمد و در شمار عقاید دینی بسیاری از شیعیان در آمد مفهوم «حکومت واحد جهانی» است؛ به این معنا که با ظهور امام غایب، اسلام که تنها دین الهی و کامل و دارای شریعت جامع است، مقبول همگان خواهد شد و در آن زمان، ستمگران و جباران از مسند قدرت به زیر کشیده خواهند شد و پس از آن حکومت جهانی اسلام بازعامت

۱. همان، ص ۲۶۲، ح ۲۲؛ کافی، کلینی، ج ۱، ص ۴۳۲، ح ۹۱.

۲. امالی شیخ صدوق، ابو جعفر، ص ۹۷، ح ۹، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات؛ روضة الواعظین، فتال نیشابوری، ص ۱۰۲.

داشتند. اگر دین اسلام جهانی نبود چنین دعوتی عمومی انجام نمی‌گرفت و سایر اقوام و امتهای هم برای عدم پذیرش، عذری می‌داشتند.^۱

بنابر این مبانی و مقدماتی که ناگزیر به آرمان حکومت واحد جهانی شیعی منجر می‌شود، از این قرار است:

۱. جهانی بودن رسالت اسلام

همه مسلمانان بر این باورند که اسلام، آخرین حلقه از سلسله طولانی نبوت است و از هر جهت کامل‌ترین و جامع‌ترین دین می‌باشد و تا روز قیامت نیز بشر را از هر جهت کفایت خواهد کرد. روزی فرا خواهد رسید که اسلام، تمامی آدمیان و پیروان ادیان را پیرو و مطیع خود خواهد کرد و بدین ترتیب، جهان در تسخیر آموزه‌های بلند و آسمانی اسلام در خواهد آمد.

قرآن مجید این حقیقت سترگ را این گونه تصویر کرده است:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾^۲

«در حقیقت، دین نزد خداوند،

و رهبری مستقیم آخرین امام معصوم و عادل بر پا خواهد شد و عدالت بر بنیاد دیانت و اخلاق در مقیاسی جهانی اجرا خواهد گشت.

در برخی از آیات قرآن به این حاکمیت اشاره شده است. همه آیات مربوط به جهانی بودن دین اسلام مؤید این معناست. بی تردید، زمانی فرا خواهد رسید که تنها دین حاکم بر جهان، اسلام خواهد بود.

جهانی بودن دین اسلام و عدم اختصاص آن به قوم یا منطقه خاصی، از ضروریات این آیین الهی است و حتی کسانی که ایمان به آن ندارند می‌دانند که دعوت اسلام، همگانی بوده، و به منطقه جغرافیایی خاصی محدود نبوده است.

افزون بر این، شواهد تاریخی فراوانی وجود دارد که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به سران کشورها مانند قیصر روم و پادشاه ایران و فرمانروایان مصر و حبشه و شامات و نیز به رؤسای قبایل مختلف عرب و... نامه نوشتند و به سوی آنان پیک و ویژه گسیل داشتند و همگان را به پذیرفتن این دین مقدس دعوت کردند و از پیامدهای وخیم کفر و روی گردانی از اسلام، بر حذر

۱. آموزش عقاید، محمدتقی مصباح یزدی،

ج ۲، ص ۱۱۶.

۲. آل عمران/ ۱۹.

ظهور منجی دادگستر و جهانی، ناگزیر به چیرگی اسلام بر تمامی ادیان و مکاتب و ایس‌دئولوژیها و استیلا بر جباران و فرمانروایان جور و غیر الهی گره خورده است و در نهایت به تأسیس حکومت جهانی منجر خواهد شد؛ بویژه اگر از منظر شیعی به تاریخ بنگریم، ظهور مهدی خاص و شناخته شده و در عین حال غایب از دیدگان و تشکیل حکومت حق و عدالت گستر اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

از نظر شیعه با حذف امام علی بن ابیطالب علیه السلام و فرزندان معصوم او، تاریخ اسلام پس از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در حوزه سیاست و حکومت به انحراف گرایید. و پیامدهای منفی متعددی نیز در پی داشت که یکی از آنها محرومیت جامعه از رهبری معنوی و آسمانی بود؛ چراکه امام علی علیه السلام و پس از او امامان معصوم علیهم السلام پیشوایان دینی، سیاسی بر حق بوده و حق خلافت و امامت انحصاری داشته‌اند و دیگران، غاصب حق معصوم‌اند و لذا «جائر» و

همان اسلام است.»

«وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ»^۱

«و هر که جز اسلام، دینی [دیگر]

جوید، هرگز از وی پذیرفته نشود.»

«الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ»^۲

«امروز دین شما را برایتان کامل

گردانیدم.»

«مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ

وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ»^۳

«محمد، پدر هیچ یک از مردان شما

نیست؛ ولی فرستاده خدا و خاتم پیامبران

است.»

«هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَ

دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ»^۴

«او کسی است که پیامبرش را با

هدایت و دین حق فرستاد تا آن را بر هر چه

دین است پیروز گرداند.»

با بهره‌گیری از این سخنان نورانی،

مسلمانان به حقانیت، جامعیت، خاتمیت،

جهانشمولی، و سرانجام جهان گستری و

پیروزی و غلبه نهایی دین اسلام دست

یافته‌اند.

۲. اعتقاد به مهدویت

چنانکه گفته شد، اعتقاد به مهدویت و

۱. آل عمران / ۸۵.

۲. مانده / ۳.

۳. احزاب / ۴۰.

۴. توبه / ۳۳.

تَطْوَى لَه الْأَرْضُ وَتُظَهَّرُ لَهُ الْكُنُوزُ يُبْلَغُ سُلْطَانَهُ
الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَيُظَهِّرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ دِينَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَتُكْرَهُ الْمُشْرِكُونَ فَلَا يُبْقَى فِي
الْأَرْضِ خَرَابٌ إِلَّا قَدْ عَمِرَ وَيُنزَلُ رُوحُ اللَّهِ
عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ عليه السلام فَيُصَلِّيَ خَلْفَهُ؛^۱

قائم ما با انداختن بیم و هراس در
دل ستمگران یاری می شود؛ با
پشتیبانی [و حمایت از جانب خداوند]
تأیید می گردد؛ زمین برایش خاضع و
تسلیم می شود؛ گنجها و خزائن برایش
آشکار و نمایان می شود؛ حکومت او
شرق و غرب عالم را فرا می گیرد.
خداوند بوسیله او دینش را بر تمامی
ادیان چیرگی می بخشد؛ هرچند
مشرکان کراهت داشته باشند. در زمین
خرابی و ویرانی نمی ماند، مگر آنکه
آباد شود و عیسی بن مریم علیه السلام از
آسمان فرود آید و پشت سر او نماز
گزارد.»

به استناد این نوع روایات، هرگز
تردیدی نخواهد ماند که حکومت
حضرت مهدی علیه السلام تمامی زمین را فرا
خواهد گرفت. (ان شاء الله)

۱. کمال الدین و تمام النعمه، شیخ صدوق، ج ۱،
ص ۳۳۰، ح ۱۶.

«باطل» می باشند و این انحراف تاکنون ادامه
پیدا کرده است. شیعیان منتظرند که آخرین
بازمانده از امامان معصوم علیهم السلام ظهور کند و
تاریخ اسلام و در نهایت، تاریخ انسان را به
مسیر طبیعی و الهی اش بازگرداند.

در آن صورت، اسلام، عزیز و
همگانی می شود و مسلمانان، توانمندان بر
جهان چیره می گردند. طبق این تفسیر،
تشکیل حکومت واحد جهانی، گریزناپذیر
خواهد بود.

در منابع روایی اسلامی - و بویژه
شیعی - از خصوصیات و اختیارات و
عملکردهایی یاد شده است که جملگی آنها
جز با تشکیل حکومت واحد جهانی محقق
نخواهد شد؛ از جمله گفته شده است که
امام مهدی علیه السلام ظلم و جور را برای همیشه
بر می اندازد و عدالت و دین حق را در سطح
جهان برای همیشه مستقر می کند و نیز در
برخی روایات از اختیارات و قدرت و
امکانات مطلق و جهانی امام غایب یاد شده
است که عملاً جز چیرگی بر جهان و
تشکیل حکومت مقتدر جهانی نخواهد
بود. در روایتی از امام باقر علیه السلام چنین نقل
شده است:

«الْقَائِمُ مِنَّا مَنْصُورٌ بِالرُّغْبِ مُؤَيَّدٌ بِالنُّصْرِ